

L'esperit de la Carretera vé del rusc

PER CARLES COSTAS ALVAREZ

La carretera d'un poble sembla que no digui res al vianant que hi passa i traspasa sense emoció ni interès. Si un deure obliga a l'home a conèixer-la pam a pam, per instint, com els ases, que ja saben on els tocarà suar més o quan arribarà la devallada que els farà més lleu la càrrega, segueix el camí d'esma, desitjant només arribar a terme.

Els que hi passen com un llampec, sense albirar bellesa que solen trobar-s'hi, els simpatitza o en senten fàstic segons el paviment, que és l'única cosa que els interessa. No hi ha cap altra característica a tenir en compte. Però la carretera, tanmateix, té un encís i una importància que mai no li podran regatejar els exclusivistes de la velocitat vagarosa, aquells que s'en serveixen com d'una pista d'entrenament per a devorar quilòmetres sense solta.

La carretera, de cap a cap, enclou una poesia tan íntima que no la pot exterioritzar i estimar més que l'ésser que l'ha viscuda, s'ha criat al seu redós, hi ha jugat d'infant o hi ha rigut, plorat, fruit i sofert. És clar que aquesta emoció i aquesta poesia només poden sentir-la els ciutadans i vilatans d'enllà de la metròpoli, aquells que tenen la carretera a casa, considerant-la llur via sacra, l'artèria per on corre la vida del poble, el cor que posa en comunicació els fills del terror aimat. És via sacra que va repartint amors condensats, espandint son esperit i guardant records terme per terme, comarca per comarca, segellant el típic i immortal de cada lloc i servint a l'home de baròmetre en quant als graus del progrés i cultura que llurs fills li van acomodant amb llur desvetllament optimista. Potser és l'únic sentiment vertaderament afectuós que té la força i el secret de la unanimitat, el de la carretera, quan porta a l'entranya tota l'història d'un poble, tota la seva tradició i la pròpia fesomia.

De Palou a Corró, per exemple, la patina del temps no ha fet més que brunyir el mirall argentat granollerí per on hi han passat tantes generacions. En el llunyar ahir, la carrete-

ra de Granollers obria son cor com una magrana que esclata del foc contingut d'amors i dolceses, quan anaven i tornaven de mercat aquelles pagesetes que, malgrat les divuit canes de roba que les embolcallaven, també alegraven, entretenien i produïen il·lusions com avui llurs gentils nètes i besnetes. La carretera, espill que ahir tot just podia reflectir quelcom més amunt de l'espardenyeta graciosament lligada, i unes discretes puntes o brodats, avui tota es rejoyeneix emmirallant el bell espectacle, ple de color, de vida i de gràcia que la dona li ofereix diàriament com si fós mirall de les seves intimitats.

Des de tots indrets va encara la gentil pageseta a confondre's i agermanar-se amb les altres abelles que en el meravellós rusc granollerí giren, tresquen i s'afanyen per a oferir quelcom de llurs tasques, o,

quan menys, les dolces bresques d'uns llavis riallers. ¿Quí no s'ha embadalit al voltant d'aquest rusc que tots els dijous remoreja, plé de vitalitat, la cançó del treball, llegat preadíssim dels avantpassats?

L'eixam simbòlic ens dona l'impressió de la riquesa i la fortitud d'una comarca que vol mantenir el prestigi i les tradicions al ritme dels nous temps. Si les activitats del passat les representa el carro curull, tirat per un nombre extraordinari d'animals, avui no sorprenen les noves modalitats de la mecànica. Si ahir la roda grunyia monòtonament per la carretera, a ningú no espanta el botzinar estrident dels moderns vehicles.

Vol dir, això, que el progrés no és patrimoni exclusiu de les grans urbs i que ja no fa somriure maliciosament veure un home abillat de roja casaca complint un deure, tan humà com el de qualsevulla city del més alt prestigi. L'esperit de cada poble és quelcòm de misteriós, secret, característic, de fesomia pròpia que no es pot imitar. Així, veiem que aquest element eteri, aquest íntim sentiment, plana per aquesta carretera que glosem amb afectuosa delectança, i s'estén per tota la comarca. Eix del rusc granollerí, aquest esperit perfumant! Les abelles es renoven, però el flaïre és etern. Són aromes de la terra condensades per l'esforç i la virtut.

A LA CARRETERA

PER JAUME ROSQUELLES I ALESSÀN

Ara és al pla, — blanqueja sota el sol —
i a poc ja muntarà per la drecera.
Quin tomba i gira, i vol i ja no vol,
que fa la carretera!

Camí fressat — el més fressat que hi ha; —
gruix de pols a l'estiu, i a l'hivernada
roderes com de sang o de quitrà,
i sempre un solc de passa ben gravada.

Camí que menes als recones del món,
camí que duus a tot arreu i, encara,
camí que vas llà on
s'acluca el sol i es lleva l'alba clara.

O, si pogués, fermat en el volant
o bé assegut en la petita sella,
córrer d'un cap a l'altre, en un instant,
l'arabesc de vials! O sê una estrella

i resseguir-los d'una ullada tots
cada nit, en eixir pel cel turquesa!...
Ara, només puc adreçar-te uns mots,
carretera, d'un pol a l'altre pol estesa.

